

Megalakul a szegedi szénbizottság.

— A közönség ellátása biztosítva van. — A szénfuvarozásra munkás- és fuvaros-osztágot szerveznek. — 2—3 korona lesz egy mázsa szén szállítása. —

(Saját tudósítónktól.) A szénellátás biztosításának kérdése egyik legsúlyosabb gondja ezidőszakra a hatóságnak. Az ügy fontosságához nem fér szó; mindenki tudja, mit jelent az az aggodalom: lesz-e tüzelőanyag, ha majd beköszöntenek a téli hideg idők.

Szegeden — már most meg lehet állapítani — erre az égető fontosságú kérdésre megnyugtató a felelet. Ha bővelkedni nem is fogunk szénben, azt a mennyiséget, amely redukált igények mellett föltétlenül szükséges, mindenki akadálytalanul megkapja. A város szénellátása szigorú kötésekkel jórészt máris biztosítva van; — amint azt annakidején megírta a *Délmagyarország* — 200 vagon orosz szén és 50 vagon hazai szén szállítása csak rövid idő kérdése. 70—80 vagon szén már ebben a hónapban még fog érkezni Szegedre. Ez a szén egyelőre a városi üzemeké lesz, de szeptember végén megkezdődnek a szénszállítások a közönség részére is.

Itt említjük meg, hogy ebben a pillanatban már biztosítottnak látszik az is, hogy a gázgyár nem lesz kénytelen beszüntetni üzemét. A hatóság és Vértés Miksa munkájának jelentős eredménye ez, mert

Budapestet kivéve Szeged lesz az egyetlen magyar város, amelyben működni fog a gázgyár.

Az Országos Szénbizottságtól szerdán megérkezett Szegedre az a leirat, amely a szénszükséglet megállapítását elrendeli és rendelkezik arról, hogy a helyi hatóság a szénelosztásra külön helyi bizottságot alakítson. Szerdán délután már meg is történtek ebben az ügyben a szükséges előintézkedések és elkészültek a tervek is a szénellátás zavartalan lebonyolítására. Természetesen ezek még nem véglegesek, amennyiben a szükséghez képest később bővílni fognak, azonban már most meg lehet állapítani, hogy ezeken a meghatározott nyomokon haladva mintászerű lesz a szegedi közönség szénellátása és az elosztás rendje.

A szegedi szénbizottság elnöke dr. Somogyi Szilveszter polgármester, helyettes elnöke pedig Balogh Károly lesz. Tagjait legnagyobbbrészt szakkemberekből állítják össze, azonban helyet kapnak benne az érdekeltek is. Az eddigi tervek szerint a szénbizottság tagjai a következők lesznek:

Pongrácz Albert, gázgyári igazgató, Vértés Miksa, szén-nagykereskedő, Dráveczky, az Eszes-cég szegedi képviselője, Bach Jenő; a tisztviselők részéről részt vesz a bizottságban Hauser Rezső Sándor, míg a munkásokat Ábrahám Mátyás fogja képviselni. Tagjai lesznek még a szegedi szénbizottságnak dr. Szalay József rendőrfőkapitány, Kiss Ferenc erdőtanácsos, Tonelli Sándor iparkamarai titkár és a katonai tiszviselők és katonai tisztviselők egy megbízottja, akiket a szénrendelet szintén a polgári ellátásra utal.

A szénbizottság előadójává Vértés Miksát nevezte ki a polgármester. Vértés budapesti mintára teljesen ki fogja dolgozni ezt a szervezetet, amelyhez a munkaerőket is maga fogja adni. Csak a szükségleti összeírást kell háztartásonként elvégezni a hatóságnak. Ez kérdőívek alapján történik, amiket mindenki maga tartozik kitölteni. Hogy az iverkben hamis adatok ne legyenek, ellenőrizni fogják a bevitt adatokat. Ezután megtörténnek a szükséges előmunkálatok az arányos elosztás rendszerének biztosítására.

Szegeden két hivatalos szénelosztóhelyet fognak létesíteni. Ezek egyike a városi, azaz hatósági szénteleg lesz, a másik pedig Vértés Miksának a Tisza-pályaudvaron lévő raktára, amelyet Vértés szerdán a polgármesternek a közellátás céljaira följajlott.

Hogy a szénszállítások akadálytalanul

történjenek s hogy a szállítások körül föl ne üthesse a felet az a magyarány uzsora, amit a polgárság lépten-nyomon kénytelen tapasztalni,

munkás és egy fuvaros-osztágot fognak szervezni,

amelyek hatóságilag megállapított áron végzik el majd a szállítás munkáját. Ez biztosítja azt is, hogy a szállítások körül nem lesz fennakadás. A munkásosztágot minden valószínűség szerint orosz foglyokból fogják összeállítani. A fuvarososztág megszervezésével, amely természetesen a legnehezebb munka, Vértés Miksát bizta meg a polgármester. Valószínű, hogy öt-tíz fuvarossal olyan megállapodást fognak létesíteni, hogy — amennyiben hatóságilag megállapított áron hajlandók a szénfuvarozásra vállalkozni, — kívülük más fuvaros nem szállíthat szenet. Ugy tervezik, hogy egy mázsa szén szállítása így legfeljebb 2—3 koronába kerüljön.

A szénbizottság végleges megalakulása után a bizottság részletesen megtárgyalja azokat a módokat, amelyek mellett legcélszerűbben történhetik a szénelosztás.

Michaelis a Suchomlinov-pör leleplezéseiről.

— Az antant idézte elő a háborút. —

Berlin, szeptember 5. Michaelis kancellár dr. Mautlernek, a Wolff-ügynökség igazgatójának nyilatkozatot tett a Suchomlinov-pörben történt leleplezésekről.

— A volt orosz hadügyminiszter és a vezérkari főnök vallomása — mondotta a kancellár — rendkívül nagyjelentőségű. Alkalmas arra, hogy szétszassa azt az ellenséges legendát, amely szerint Németország idézte elő a háborút. Az az időpont, amelyben e leleplezések történtek, annál kedvezőbb, mivel éppen most kaptunk hírt a pápa jegyzékére küldött amerikai válasziegyezékről.

Lansing jegyzéke felelőtlen kormányának mondja a német kormányt, amely titokban világalomra szervezkedik. Az amerikai kormány, amidőn az antant rágalmai közül ezt a vádat magáévá tette, bizonyára nem ért még tudomással a Suchomlinov ellen való pör eseményeiről, mert különben bizonyára másképpen ítélte volna. Hogy ki választotta meg a háború időpontját, most meg dönthetetlenül meg lehet állapítani. Tehát nem Németország, hanem az a katonai párt, amely az orosz cárt körülvette és Franciaország és Anglia befolyása alatt volt.

A német császár, aki főképpen Oroszországgal szemben minden alkalommal ki nyilatkoztatta békés hajlandóságát, nagyon meg volt lepve, amidőn az északi országokban tett útján a háborús fordulat hírére meghallotta. Táviratváltásaiban az utolsó pillanatig igyekezett rávenni a cárt, hogy a béke érdekében lépjen közbe. A leleplezések súlypontja az, hogy a cár, akinek a háború és a béke kérdésében döntenie kellett, a német császár felvilágosításai után valóban arra a meggyőződésre jutott, hogy Németország nem akarja a háborút. Ennek a következménye az volt, hogy a cár parancsot adott az orosz mozgósítás megszüntetésére. Néhány gonosztevő azonban, aki a cárnak hazudott, figyelmen kívül hagyta a parancsát és megakadályozta a teljesítést.

A császár fáradozásainak következménye volt továbbá, hogy a cár megparancsolta Januskievics tábornoknak, hogy biz-

tosítsa Fourtinés gróf német nagykövetet Oroszország békés hajlandóságáról.

Ennek a parancsnak a teljesítését is meggátolták, még pedig Szaszonov, aki nyilván attól félt, hogy a béke megtartása körül nagy érdemeket szerzett német nagykövet ezután további lépéseket követelne a fenyegető háború elhárítására. Ki rejtőzött ezek mögött az emberek mögött, akik bizonyára nem egymaguk vállalkoztak arra, hogy az orosz nagyhatalmat, vele együtt Európát és végül az egész világot eddig soha sem ismert borzalmasságu háborúba belefaszítsák?

Nem kell felhívnom a figyelmet Suchomlinovnak a Poincaré-féle francia szövetségi csoporttal való összeesküvésére. Mindenki tudja, hogy Poincaré megválasztása már a Németország ellen irányuló orosz-francia támadó háború jegyében történt és hogy Suchomlinovot akkor Párisba küldték, hogy ő játssza kezére Poincarének a francia köztársaság vezetését. Suchomlinov akkor nyilatkozatot tett Párisban az orosz hadsereg támadó erejéről és az orosz mozgósítási terv megváltoztatásáról.

Míg Oroszország egyfelől a támadó háború útját egyengette és titokban nemcsak Magyarország és Ausztria, hanem Németország ellen is mozgósított, másfelől Németországot el akarták ámítani, hogy időt nyerjenek az orosz csapatoknak a német határon levő összevonására.

Januskievics becsületszava iennmarad a világtörténelemben.

Mint Eggeling őrnagy, volt pétervári katonai attasé éppen most táviratozza, az orosz vezérkar főnökének becsületszava kifejezetten arra is vonatkozott, hogy július 29-ikének délutánjáig semmiféle mozgósítási parancsot sem adtak ki, Januskievics biztosította felőle a német katonai attasét, hogy Suchomlinovnak az orosz mozgósítási szándék dolgában tett megnyugtató kijelentései most is teljesen megegyeznek a valósággal. És Januskievicsnek ekkor már zsebében volt a mozgósítási parancs.

Erre Németországot a hágai döntőbíró-ság génybevételéről szóló javaslattal akar-